

Folium officiale Dioecesis Lavantinae.

Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo.

Kirchliches Verordnungs-Blatt für die Lavanter Diözese.

Inhalt. 89. Pastirski list o slavju cesarjevega godovnega dneva v vojnem letu 1915. — 90. Anmeldung von Stiftungen unter Lebenden zur Gebührenbemessung. — 91. Literatur.

89.

Pastirski list o slavju cesarjevega godovnega dneva v vojnem letu 1915.

M I B A C H,

po božji milosti in usmiljenosti knezoškof Lavantinski,
sporoči častivrednim dušnim pastirjem in vsem vernikom svoje škofije pozdrav,
blagoslov in vse dobro v imenu našega Gospoda in Vzveličarja Jezusa Kristusa!

Zahvaljujte se vselej za
vse v imenu Gospoda našega
Jezusa Kristusa Bogu Očetu!
(Efež. 5, 20).

V Gospodu ljubljeni verniki!

V naši staročastiti škofiji obstoji in vlada hvalevredna navada, da namreč molimo vsako leto za dobro setev in žetev in da se potem Gospodu Bogu iskreno zahvalimo za srečno spravo pridelkov. V zvestem izpolnjevanju svete sinodalne obljube od leta 1896 se na Rogate ali na prošnjo nedeljo po veliki noči pri popoldanski službi božji pred Najsvetejšim, izpostavljenim skozi eno uro, moli sveti rožni venec z litanijami vseh svetnikov, v katerih se dvakrat izreče klic „Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod“, za milostno odvrnitev hudega vremena in za božji blagoslov poljskim sadovom. Vrh tega vlagajo duhovniki od 1. maja tja do 31. oktobra presunljivo molitev zoper nevihte med druge mašne molitve.

Razentega se že zgodaj, ko setve začnejo poganjati, na god sv. Marka in zlasti v priljubljenem križevem tednu, vršijo prozivne procesije okrog po poljih in se prirejajo pobožnosti, da bi Bog dal in ohranil sad zemlje. Sveta Cerkev moli tu za božji blagoslov, za blagodejno solnce, za rodovitni dež. Preveličastna procesija na praznik presvetega rešnjega Telesa se večinoma pomika tudi po poljih in livadah, in udeleženci pobožno molijo pri štirih altarih na vse štiri strani sveta za odvrnitev treska in hudega vremena, prosijo nebeškega blagoslova za hiše kakor tudi za poljske in zemeljske pridelke. Mogočen vtis napravi zlasti molitev pri četrtem altarju, ki se v borni prestavi glasi tako le: „Vsemogočni, večni Bog, ki daješ živež vsemu mesu: ki zagrinjaš nebo z oblaki in pripravljaš zemlji dež ter odpiráš nebeška vrata: ki prestavljaš južni veter z neba in pripelješ sever v svoji moči: ki namakaš gore od zgoraj, in se s sadom tvojih del napolnjuje zemlja: ti, ki si zapovedal angelju, da naj ne škoduje zemlji in morju in tudi ne dre-

vesom — prizanašaj preplašenim in bodi milostljiv prosečim! Tebe namreč, o Gospod, ponižno prosimo, da se daleč umakne naval viharjev, nesreča hudega vremena, uima toče, udar strele, in da opeša vse zalezovanje hudega sovražnika. Nevarni gromi, škodljivi naliivi in vetrovi naj ostanejo v svojih mejah. Tudi vse viharje in vsa neurja steri tvoja desnica v svoji moči. Pride naj, prosimo te, o Gospod, Sveti Duh, da bo po odvrnitvi vseh vplivov sovražnih moči angeljska roka varovala sad in da bo po razgnanju hudih oblakov grožnja nevihte prešla v pomnožitev duhovne hvale in pobožnosti! Ki živiš in kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“

Naše iskrene molitve za podelitev dobre in bogate žetve je krušni Oče v nebesih letos milostno uslišal, kakor sem se mogel sam prepričati na svojih letošnjih birmskih potovanjih po lepih Slovenskih goricah, po rajski Savinjski dolini, po vinorodnem Brežiškem svetu in po rodovitnem Ptujskem polju. Le tuintam se bo moglo govoriti o škodah po vremenskih uimah. O, kako je valovalo in se zibalo zlato klasje na poljanah štirih dekanatov, v katerih sem letos delil otrokom darove in sadove Svetega Duha! Krasno je stala pšenica, kakor tudi rž, ječmen, koruza. Lepo sta cvetela krompir in fižol, prijetno je duhtela cvetoča ajda. Sadonosno drevje je bilo težko obloženo s sadjem. S srčnim veseljem sem opazoval skrbno obdelane vinograde, ki obetajo letos boljšo trgatev ko lani.

Po srečno spravljeni blagoslovljeni žetvi praznujemo po škofiji eno jesensko nedeljo kot zahvalno nedeljo. Znamenita sinoda leta 1903 je za to odločila enkrat za vselej nedeljo neposredno pred praznikom vseh svetnikov, teh zlatih duhovnih sadov svete Cerkve, ter je podala navodila k vredni zahvali za opravljeno žetev naravnih pridelkov.¹ Ni čuda! Sklep žetve so že v paganskem času slovesno praznovali, kar se ni godilo brez

obilnih zahvalnih daritev. Ganjenega srca sem bral poročilo nekega misijonarja na otoku Madagaskaru o paganski ženi, ki je ob žetvi riža povzdignila roki k nebu in dejala: O Bog, ti si, ki si dal rasti in dozoreti ta riž; rada bi ti dala od njega, ko bi kaj potreboval. Tako pa hočem en del dati tistim, ki so tega potrebni!

Lep praznik zahvale za žetev je slavil pravični in pobožni pastir Abel. Poln otroške hvaležnosti za dobrotljivost božjo je žrtvoval Očetu v nebesih daritev najlepših prvencev svoje črede, in plamen najgorečnejše ljubezni se je povzdigoval iz njegovega srca k nebesom. Pri Izraelcih sta veljala za žitno žetev binkoštni praznik in za letni pridelek sploh praznik šatorov kot velika zahvalna praznika za prejete darove.

Zato je pač prav ter vredno in potrebno, da dajemo tudi mi katoliški kristjani Delivcu vsega dobrega posebno zahvalo za bogate pridelke. In prav v tem letu, ko še zmeraj stojimo v znamenju svetovne vojske, in ko nam trdosrčni sovražniki grozijo z izstradanjem, pa se jim njihova zlobna namera vsled božje pomoči in podpore ne posreči, smo tembolj dolžni, za opravljeno ugodno žetev vsedobremu in pravičnemu Bogu dajati najponižnejšo zahvalo. On je dal dežiti kruh izpod neba in mi smo si ga nabrali toliko, kolikor smo ga sleherni dan potrebovali in ga bomo potrebovali. (Eksod. 16, 4 nsl). Ker smemo v letošnjem letu na sebe obrniti radostne besede psalmistove Prihajajo z veseljem in nesejo svoje snopove (Ps. 125, 6), zato moramo tudi vedno pomniti in izvrševati opomin sv. apostola narodov: Zahvaljujte se vselej za vse v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Bogu Očetu!

Ljubi moji! K ničemur ne opominja glasoviti Pavel svojih tolikokrat kakor k zahvali. Njegov apostolski klic Grati estote, bodite hvaležni odmeva od enega konca do drugega njegovih vzvišenih štirinajsterih pastirskih listov. In on, izvoljeni sejavec

¹ Ecclesiae Lavantinae Synodus dioecesana anno 1903 coadunata. Marburgi, 1904. Pag. 766. alin. 10.

božji, se je sam nebesom neprestano zahvaljeval za dobljene darove milosti. Vsled tega hvaležnega mišljenja je slavni apostol postajal še bolj sposoben in vreden vedno večjih in bogatejših darov nebeških. S pristrčno zahvalo si bomo tudi mi zaslužili, da nas bo Gospod v prihodnjem letu zopet blagoslovil z bogato žetvijo.

In tako se hočemo v zvestem izpolnjevanju Pavlovega naročila ob bližajočem se visokem godu Njih apostolskega Veličanstva v tekočem, v svetovni zgodovini tako pomenljivem letu 1915 prav posebej zahvaljevati za dobro letino, ki je bila zgolj čisti dar neskončno usmiljenega Boga, ki je pri stvarjenju rekel: Zemlja naj požene rastline, ki zelenijo in nosijo seme, in rodovitno drevje, ki rodi sad po svoji vrsti na zemlji! (Gen. 1, 11).

Da bomo pa spoznali dolžnost in velikost, pristrčnost in stanovitnost svoje zahvale, moramo vedeti, komu, za kaj in kako se naj zahvaljujemo.

Gospod, ki odpiraš svojo roko in napolnjuješ sleherno živo stvar z blagodarom (Ps. 144, 16), blagoslovi tudi mene in moje! Moja setev v pričajučem podučnem listu dobro uspevaj! Moja nadpastirska beseda pade na rodovitna tla in prinese stoternega sadu!

Predragi v Gospodu!

e se ozremo nazaj na preteklo letino, tedaj nam stopi pred duhovno oko kaj prijetna podoba, katere se je tudi naš božji Gospod in Vzveličar tako rad posluževal, namreč pomirljiva podoba sejavca.

V jeseni in v spomladi je veselo šel sejavec vun na skrbno obdelano njivo ter je posejal dobro seme noter v prhko zemljo. In zemlja je sprejela zasejano zrno tako, da je začelo gnati in kliti, zeleneti in cvesti, sad nastavljati in ga zoriti. Kako resne in pomenljive misli so pač navdajale pridnega sejavca

pri jesenskem in spomladnem delu, pri pozni in jari setvi?

Globoko pomenljiva beseda sv. Pavla mu je pač prihajala in hodila na misel: On, ki sadi, in on, ki priliva, nistanič, marveč Bog je, ki daje rast. (I. Kor. 3, 7). Zares, brez dela v potu obraza ne prinese posejano zrno nobenega sadu. Toda odkod prejme seme moč, da klije, in odkod dobiva zemlja rodovitnost? V pravem odgovoru na to dvojno vprašanje je krščanski sejavec obenem s semenom sejal v zemljo tudi svojo vročo molitev za rast semena in je po storjenem delu iskreno prosil blagoslova, od katerega je še vedno za vse v vseh časih vse odvisno.

1. Gotovo, nihče naj ne pričakuje samo le od dela svojih rok, da bo nasad poganjal in rastel. Rast podeli nebeški sejavec. Pater meus agricola est. Moj oče je poljedelec (Jan. 15, 1), je dejal Jezus ljudstvu. Bog je, ki polaga v semensko zrnje kal življenja in vanj skriva čudovito lastnost, da se razrašča in množi. Bog je, ki daje in ohranjuje zemlji rodovitnost. Če Bog odtegne zemlji rodovitnost in odvzeme semenu kalivost, tedaj naj poljedelci kopljejo in orjejo, gnojijo in sadijo, sejejo in nasejajo, pa želi vendar ne bodo ničesar. Mi moramo torej po letos srečno spravljeni žetvi s hvaležnim pogledom klicati gori k nebesom in priznavati s psalmistom: „Ti, o Gospod, namakaš gore od zgoraj, in s sadom tvojih del se napolnjuje zemlja. Ti daješ travo rasti živini in zelišča ljudem v postrežbo. Ti jim pripravljaš kruh iz zemlje.“ (Ps. 103, 13. 14).

2. Vsemogočnemu se moramo zahvaliti za milostno odvrnitev velikih in mnogih nevarnosti, ki neprenehoma pretijo setvam.

O, kolikokrat drhti, trepeče in se boji poljedelčevo srce! Toliko da je dobro prevejano seme izročil zemlji, in že mu postanejo nevarni sovražniki. Tu je prehuda vročina, ki izsuši setev in odtegne semenskemu zrnju potrebno vlago. Tam nastopi suša, kakor ob času preroka Elija v Palestini, tako, da zemlja

poka in zeva po rosi in dežju. Potem sta zopet mokrota in mraz, ki škodujeta žitnim poljem ali jih celo uničita. In mnogokrat prihruje strašen vihar ali grozno neurje sem po obzorju in hoče težko delo in sladko upanje celega leta zatepsti v tla in pokončati. Celó živalstvo šteje med svojimi zastopniki ne malo škodljivcev, kakor so drzne ptice, požrešni hrošči, poljske miši in drugi mrčesi.

In vse te raznovrstne uime in nevarnosti je v letošnjem letu odvrnil Tisti, ki živi ptice pod nebom in oblači lilije na polju. Kralj, ki mu vse stvari živijo, je dajal solnce in dež o pravem času. On nas je obvaroval treska in toče. Jelite, obakratno evangeljsko pomnoženje kruha je bilo veliko čudo; pa vsakoletna žetev je obnovljen čudež božje vsemogočnosti, ker malo semena obrodi toliko obilico zrnja, da ohrani milijone in zopet milijone ljudi pri življenju, jim daje potrebni živež. Tu se moramo prehvaležno pridružiti hvalospevu psalmistovemu: Slavijo naj te vsa ljudstva, o Bog! Terra dedit fructum suum. Zemlja je dala svoj sad. (Ps. 66, 6. 7).

3. Kaj strašna nevarnost je pretila v tekočem letu obstoju naših setev in potemtakem prehranitvi ljubih škofljanov. To je grozna svetovna vojska. Kako so vendar njive in vrtovi, polja in livade, travniki in gozdovi, hiše in shrambe opustošene in porušene tam, kjer razsaja in besni divja furija vojske! In kako so prebivalci razgnani in izročeni bridkemu uboštvu! In kako žanje smrt svojo žetev povsod, kjer divja in hruje strašni apokaliptični jezdec, grozni boj! In naši škofiji, temu divnemu vrtu, je bilo prizaneseno, ona je ostala obvarovana straškovite nesreče. Strah in skrb, kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblačili (Mat. 6, 31), je zopet odvezeta od nas. Kaj hočemo vrniti Gospodu za vse, kar nam je podelil? Kelih vzveličanja bomo vzeli in klicali ime Gospodovo. Najprijetnejšo zahvalno daritev, daritev svete maše, hočemo v čast in hvalo božjo svojemu najvišjemu Dobrotniku goreče opravljati in doprinašati.

Seveda, tudi mi Lavantinci trpimo pod kaznijo grozne vojske narodov; pa sovražnik še ni drevil in ne drevi paleč, požigajoč, moreč po naši ožji domovini. Mi smo rešili blago in premoženje, pa smo si ohranili zdravje in življenje. V varni prostosti uživamo darove božje in smemo potolaženi zreti v prihodnost, ker je zagotovljeno, da se bomo pri skrbni in varčni porabi naravnih in nadnaravnih pripomočkov sami preživili. Za to moramo Očetu usmiljenja glasno in slovesno dajati dolžno hvalo. Te Deum laudamus. Tebe, Bog, vsi hvalimo. Tako hočemo z vsemi angelji in svetniki klicati in peti, zmeraj se spominjajoč Pavlovega opomina: V vseh rečeh se zahvaljujte, ker to je volja božja v Kristusu Jezusu. (I. Tes. 5, 18).

4. Vsled tako bogato blagoslovljene letine smo se tudi srečno rešili nevarnosti izstradanja, grozeči nam od strani neusmiljenih sovražnikov. Mi stojimo v znamenju zmage. Zvižčna namera se brezsrčnim nasprotnikom dozdej ni obnesla. Prositi moramo Boga in sami skrbeti za to, da se jim ne bo nikdar posrečila. Po srečni spravi in shranitvi pridelkov smemo pomirjeni gledati v prihodnost. Poizkusi izstradanja so vsi izpodleteli vsled našega umnega kmetijstva, vsled modrih odredb naših skrbnih oblasti¹, vsled zvestega izpolnjevanja teh naredb in vsled trezne varčnosti pri vsakdanji porabi živeža.

Preljubi, prizadevati si moramo, da bo naše življenje tudi v prihodnje preprosto, naravno in prav zato zdravju primerno. Če bomo za stran svoje hrane storili vse, kar je v naših močeh, tedaj bo Gospod napolnil naše shrambe, žitnice in kleti, s potrebnim živežem. Oče naš, ki je v nebesih, nam bo vselej dal vsakdanji kruh.

Preljubljeni v Gospodu!

z zgoraj povedanega je očitno in jasno, komu in za kaj moramo biti hvaležni.

¹ Primeri: Denkschrift über die von der k. k. Regierung aus Anlaß des Krieges getroffenen Maßnahmen bis Ende Juni 1915. Wien, 1915. Vel. 4°. strani 371.

Preostane še rešitev važnega vprašanja: Kako se izkazujemo za prejete dobrote zares hvaležne?

1. Zahvaljujte se vselej za vse v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Bogu Očetu, tako je opominjal sv. Pavel svoje ljube Efežane. Za vse torej bi se naj zahvaljevali, to se pravi, vse naše mišljenje mora biti hvaležno za slednje darilo, za vsako milost, za sleherno dobroto, tudi za male, manj bogate, da, tudi za neprijetne darove. Stari slepi Tobija je ostal neomahljiv v strahu božjem in je Boga hvalil vse dni svojega življenja. (Tob. 2, 14). In Jezus Kristus se je zahvaljeval pred vsakim čudežem in za vse svojemu nebeškemu Očetu. Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me. Oče, zahvalim te, da si me uslišal, je zaklical Jezus pred obujenjem Lazarja k življenju vpričo velike množice ljudstva. In apostol sveta piše Solunčanom: Nos autem debemus gratias agere Deo semper. Mi pa se moramo zahvaljevati Bogu vselej. (II. Tes. 2, 12). Ni čuda, da sveta Cerkev zapoveduje svojim duhovnikom v predglasju pri sveti maši moliti ali peti: V resnici vredno je in pravično, primerno in vzveličavno, da se ti vselej in povsod zahvaljujemo, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog.

Z ozirom na tako silne opomine je globoko obžalovati, da je hvaležnost do Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca postala redka. In vendar je Gospod Bog, ki ga potrebuje klas v dolini in klas na hribu. Klasu je treba lepega vremena, ki pa je darilo božje. O, kolikeri prejmejo vsak dan svoj kruh in ga zaužijejo, dobijo svojo hrano in se nasitijo, predobremu Dajalcu pa se ne zahvalijo! Enaki so deveterim od Jezusa ozdravljenim gobavcem, ki se niso prišli zahvalit za rešitev od drugače neozdravljive bolezni tako, da se je celo krotki Vzveličar pritožil, rekoč: Nobeden se ni našel, da bi se bil vrnil in Bogu hvalo dal. (Luk. 17, 18).

2. Notranje hvaležno mišljenje se mora ob raznih priložnostih razodevati tudi na zunaj, kar se zlasti godi s pobožno in z zbrano molitvijo. Katoliški kristjan naj nikdar ne pristopi k mizi, da bi užival božje darove drugače kakor z iskreno molitvijo za blagoslov, in naj po jedi nikdar ne zapusti mize drugače ko z odkritosrčno zahvalno molitvijo.

Pobožno navado molitve pred jedjo in po jedi pozna že stari Rimljan.¹ Izraelcem je Gospod po njihovem slavnem postavodajalcu in voditelju Mozesu ostro zapovedal mizno molitev: „Ko boš jedel in se nasitil, se skrbno varuj, da ne pozabiš Gospoda!“ (Devt. 6, 12). In zopet: „Ko ješ in se nasitiš, tedaj hvali Gospoda, svojega Boga, za predobro zemljo, ki ti jo je dal!“ (Devt. 8, 10). Kristus je pri pomnožitvi kruha vzel kruhe in ribi, je pogledal v nebo, jih je blagoslovil, razlomil ter dal učencem, učenci pa so jih dali lačnemu ljudstvu. (Mat. 14, 19 in 15, 35. 36. Mark. 6, 41). Enako je Jezus blagoslovil jedila pri zadnji večerji. In Pavel je na ladji vzel kruha, je zahvalil Boga vpričo vseh, je razlomil kruh ter ga je začel jesti. In sopotniki so tudi začeli jesti. (Dej. apost. 27, 35. 36). Važnost mizne molitve razodevajo besede sv. Pavla: Verniki naj zauživajo jedi z zahvaljenjem. Zakaj vsaka stvar božja je dobra in je posvečena po besedi božji (po cerkveni blagoslovitvi) in po molitvi. (I. Tim. 5, 3—5).

Stari Tertullian izpričuje, da so se kristjani pred jedjo pokriževali.² Da, še več! Oni niso sedli k mizi poprej, dokler niso jedi posvetili z molitvijo. Molitev je sklenila jed. Šele potem so se razšli.² Naj se vendar ta staročastita sveta navada molitve pred jedjo in po jedi v vseh hišah škofije Lavantinske za vselej krepko ohrani in naj nikdar ne izmrje! Krščanski gospodarji in krščanske gospodinje morajo neprenehoma skrbeti za ohranitev te blagoslova polne navade; in če bi kje zginjala,

¹ Marquardt-Mommsen, Römische Altertümer. VI. (2 1885).

² De corona 3. — ² De oratione 25.

jo morajo pogumno in srčno vnovič oživiti. Kakor se vroča opoldanska južina in topla večerja dišeče kadita proti nebesom, podobno se vzdiguj mizna molitev k Očetu v nebesih!

3. Nadalje se izkazujemo hvaležne za božje darove, če jih po volji Gospodovi rabimo in uživamo. Krščanska poraba prejetih darov je ena najlepših vrst hvaležnosti. In to se zgodi z zmernostjo in varčnostjo.

Pred vsem moramo v porabi blagoslovljenih pridelkov, v jedi in pijači, biti zmerni in trezni. Božjih darov ne smemo zlorabiti z nezmernim uživanjem. V tem nam je svarilen vzgled bogati mož, o katerem nam je Jezus povedal priliko: Nekega bogatega človeka polje je obrodilo obilno sadu. In je mislil sam pri sebi, rekoč: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? In je rekel: To bom storil. Podrl bom svoje žitnice in naredil večje in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastle, in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša moja, mnogo blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje! Bog mu je pa rekel: Ti neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe; kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tistim, ki si bogastvo nabira in ni bogat v Bogu. (Luk. 12, 16—21).

Zlasti svarim tukaj pred nepotrebnim in brezmernim pitjem alkoholnih ali opojnih pijač, ki Boga tako hudo žali in človeka tako globoko ponižuje. Varujte se, kliče Jezus, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti! (Luk. 21, 34). In njegov slavní apostol uči: Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti! (Rimlj. 13, 13). Nezmernež pozabi svojega Boga in se ne zmeni tudi za svojega bližnjega. Macedonski kralj Aleksander Veliki se je upijanil pri neki pojedini in je prebodel s sulico svojega najboljšega prijatelja in svetovalca Klyta. Kralj Herod, omamljen po soparu izbranih jedil in razgret po močnih pijačah, je izgubil iz

spomina spoštovanje, katero je v srcu nosil do sv. Janeza krstnika, in ga je dal obglaviti.

Vse bi naj vendar služilo v čast božjo. Nezmernost pa Boga onečeščuje in ga sili h kaznovanju. Sv. Pavel je dal Korinčanom in po njih vsem kristjanom zapoved: Ali jeste ali pijete, delajte vse k časti božji! (I. Kor. 10, 31). Torej s pobožnim srcem moramo sesti k mizi in vstati od nje. To pa se more reči le pri zmernem in treznem uživanju jedi in pijač. V tekočem letu smo bili blagoslovljeni z zemeljskim bogastvom; ne zlorabimo ga vendar, da nad minljivimi dobrotami ne bomo izgubili večnih! Zlasti veljaj pijančevanju, temu sovražniku duše in telesa, družine in družbe, neizprosna in neodjenljiva sveta vojska, za kar so bila dana na vseh naših škofijskih sinodah kaj koristna in zelo vzveličavna navodila.

Nadalje moramo porabo živeža ravnati po pičlosti zaloge: živeti moramo varčno. Pred vsem v sedanjih razmerah si moramo radovoljno nalagati žrtve. Varčnost se v sedanjem času vojske ne sme pogrešati. Da bi svojim učencem in ljudstvu vidno priporočil varčnost, je v ta namen božji Učenik, ki je z nekaterimi kruhi in ribami nasitil tisoče množic, vsakikrat dal pobrati preostale kosčke, da bi ne vzeli konca, marveč da bi se že drugi dan porabili. Živijo ljudje, ki molijo in delajo za vsakdanji kruh, Bog blagoslovlja njihovo delo, imajo, kakor sami pravijo, dober zaslužek, in vendar ne pridejo do ničesar, da, zabredejo celo v uboštvo. Zakaj? Zato, ker ne znajo varčevati. Kar si pridobijo, to nagloma zapravijo. Izhajali pa bi prav dobro s svojimi dohodki, ako bi bili zmerni v uživanju, če bi si ne želeli razkošnega življenja, če bi ne uživali dragocenih jedil, če bi se ne oblačili v potratno obleko, če bi se ne udeleževali vseh veselíc.

Ako imamo živež in obleko, bomo s tem zadovoljni (I. Tim. 6, 8), veli nam sv. apostol Pavel. Slavní trije mladeniči v Babilonu so se prav krepko razvi-

jali, čeprav so se odpovedali kraljevi mizi. In kakšna je bila jed, ki jo je Gospod čudovito pomnožil v nasičenje mnogih tisočev? Nič ko ječmeni kruh, in ta je že zadostoval, da je bil glad potolažen. Ravno nezadovoljnost z malim je kriva, da v nekaterih družinah nimajo kruha in ne najpotrebnejšega živeža. Mnogi morajo med tednom stradati, ker so ob nedeljah in praznikih preveč potrosili. Vedno polni krušni koš zmernosti se naj nikjer ne pogreša! Preprosta jed, odpoved nepotrebnih užitkov, stanovitna zadovoljnost, to so močne zaveznice milosti božje zoper grehe in strasti.

Ljubi kruh je poglavitna jed, kakor pomenja izraz kruh splošno tudi jed. Božji Učenik je šel v soboto v hišo nekega višjega farizejev kruh za uživat, manducare panem, to se pravi, šel je k jedi. Zdaj šele prav umejemo četrto prošnjo v Očenašu: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Silna svetovna vojska je kruhu pripomogla zopet do veljave, ki mu jo je prisodila Gospodova molitev in ki so jo v njem videli naši predstarši. Dragoceni kruh je nekaj svetega. Z njim se mora tudi sveto ravnati. V moji preljubi očetovski hiši nismo smeli nobene drobtinice kruha zavreči ali celo pohoditi. Če je kateremu drobtina nehote padla na tla, jo je moral pazljivo pobrati, poljubiti in potem nekako s pobožnostjo zaužiti. Drobtinice, ki so se raztrosile po mizi, smo s kruhovo mečo skrbno pobrali ter tako vse skupaj zaužili. Otroci so dobili kos črnega kruha na pot v šolo za ves ljubi dan, enako za obisk službe božje ob nedeljah. Blagi starši so vselej napravili znamenje križa na hlebu, preden so ga načeli ter razdelili otrokom in poslom. In kako so se vsi pri hiši ob svetem velikonočnem prazniku veselili na slovesno posvečeni in blagoslovljeni kruh!

V sedanjih težavnih časih moramo biti posebno varčni v porabi kruha ter se moramo varovati vsake potratnosti s kruhom. V ureditev preskrbe s kruhom so oblasti izdale

prav koristne določbe, po katerih se nam je treba vestno ravnati. Izraelci so smeli od mane nabrati tudi le en gomor za sleherno glavo po številu duš v šatoru tako, da so vsi dobili enako dosti, nobeden več in nobeden manj. (Eksod. 16, 16—18). Neizogibna dolžnost nas veže, da skrbimo, kako se bomo sami preživili, in brezpogojna zapoved ljubezni do bližnjega je, da pomagamo nepremožnim. Zdaj veljaj opomin velikega preroka: Lomi lačnemu svoj kruh ter vodi ubožce in begunce v svojo hišo! (Iz. 58, 7). Tolažimo tiste, ki v teh tužnih časih vojske uživajo kruh bridkosti. Tudi njim se bo zopet delila velikonočna mana miru. Enako tolažimo tiste, ki jedó kruh solz, ki jočejo in žalujejo. Dajmo jim radi vojnega kruha in napeljujmo jih še k prejemanju duhovnega kruha, kruha moči in življenja!

4. Za nebeške darove se izkazujemo hvaležne, če radi od njih kaj žrtvujemo v čast božjo. Bog sicer ne potrebuje ničesar od nas, saj je on neskončno popolno, najvišje dobro, pa ljudem je potrebno, da ga morejo na vrednih in dostojnih krajih častiti, moliti in klicati na pomoč. Če si daroval Gospodu prvine od pridelkov dežele, tedaj se veselo gostuj z vsem dobrim, kar je dal Gospod tvoj Bog tebi in tvoji hiši (Devt. 26, 10. 11), tako se glasi zapoved, ki jo je Mozes dal judovskemu ljudstvu. Izraelci so s svojim bogastvom skrbeli za lepoto in krasoto svojega tempelja v Jeruzalemu, za čigar vzdrževanje so prinašali vsako leto precejšnjih darov.

S hvaležnim pogledom k Bogu moram svojim ljubim škofljanom naravnost izreči pohvalno priznanje, da radovoljno darujejo za hiše božje, vsled česar se cerkve po škofiji nahajajo tudi v dobrem stanu. V teku petindvajsetih let mojega škofovanja je bilo plačanih za nove stavbe dosti nad šest milijonov ter za popravo in opravo starih svetišč tudi mnogo nad dva milijona, skupaj 8,133.531

kron.¹ Pri toliki požrtvovalnosti za božjo čast in hvalo ne more biti prebivalcem naše škofije odrečen nebeški blagoslov.

5. Bogu prijetna hvaležnost se nadalje kaže po radodarnosti in usmiljenosti do ubogih, se razodevlje po ljubeznivi oskrbi in delavni podpori ubožcev, siromakov in trpinov vsake vrste. Če je to vsak čas naša krščanska dolžnost, je še to dosti bolj izredno v sedanjem času. Z vsemi močmi bi naj lajšali gorje in bridkost tako marsikateremu Lazarju, ki ga je hudo zadela grozna vojska. Tistim nesrečnežem, ki nimajo potrebnega živeža, ki trpijo bridko pomanjkanje, pomagaj naša obilnost! Bogastvo enega pripomori uboštvu drugega! Dobrodelnost pri naša blagoslov. Zdaj mora med nami vladati in kraljevati najpožrtvovalnejša bratovska in sestrška ljubezen. Bog nam je podelil, kakor pravi pregovor, hleb kruha, ki bo zadostoval za dalj časa — o, pustimo tudi drugim, da si odrežejo kos od njega. Dajmo del prejetega blagoslova tudi ubožcem, zlasti zapuščenim vojnim vdovam in sirotam!

Pri Izraelcih je pripadal del žetve ubožcem. Ko bote želi žito v svoji deželi, govori Jahve po Mozesu, ga ne požanajte do tal, do konca njive; tudi ne pobirajte odpadlega klasja, marveč prepustite ga ubožcem in tujcem! (Lev. 23, 22). Kdo ni ganjen, ko bere prijetno poročilo o Moabitinji Rut, ki je pobirala stebila na polju milosrčnega Booza. Ko je prišel Booz iz Betlehema k svojim ženjačem ter jih je pozdravil: Gospod z vami in so mu oni odzdravili: Gospod te blagoslovi, je izvedel od nadzornika, češ, uboga Ruta je prosila, da bi smela za žanjicami hoditi in ostalo klasje pobirati, ter je od jutra do zdaj na polju in se ni še trenutek ne vrnila domu. In Booz je rekel Rut: Poslušaj, moja hči, ne hodi na nobeno drugo njivo pobirat in ne hodi s te

njive, temveč pridruži se mojim deklam! In kjerkoli bodo žele, pojdi za njimi; zakaj zapovedal sem svojim hlapcem, da naj ti nihče ne bodi nadležen! In ko bi te žejalo, idi k posodam ter se napij vode, ki jo tudi hlapci pijejo... In ko bo prišel čas za jed, pridi sem in jej kruh ter pomoči svoj kosec v kis (za ohladbo v vročini)! Sedla je tedaj poleg žanjic, je jedla ter se nasitila, in kar je ostalo, je vzela s seboj. Potem je vstala, da bi po svoji navadi zopet pobirala stebila. Booz pa je velel svojim hlapcem, rekoč: Ako bi tudi hotela z vami žeti, ji ne branite! Vrzite tudi nalašč nekatere svojih snopov tja in jih pustite ležati, da jih brez strahu pobere, in naj je nobeden ne kara, ko jih pobira. (Rut 2, 4 nsl).

O usmiljenega Booza! On je pač zaslužil, da ga je Gospod tako bogato v vsem blagoslovil. Največji blagoslov pa je bil v tem, da je iz njegovega rodu izšel Mesija, ki je v vsem uboštvu prišel na svet, da bi ubožcem označeval evangelj ali veselo blagovest. In ta Mesija je hodil nekoč med setvami, in njegovi učenci, ki so bili lačni, so klasje smukali, z rokami meli in jedli (Luk. 6, 1). Bodimo tudi mi radodarni do siromašnih ljudi! Mera božjih dobrot bodi tudi mera naši darežljivosti! Čim več nam Bog podari, tem več bi naj po vzgledu milosrčnega očeta Tobija odstopili ubogim s tem, da jim damo živeža, jim pomagamo s kruhom in z jedili. Spominjajmo se pred vsem tistih, ki za nas, bivajoč na bojišču, stradajo, žejajo, zmrzujejo ter izpostavljajo svoje prsi sovražnim kroglijam. Tisti, ki nas branijo, zaslužijo, da jih najprej podpiramo. Potem pridejo na vrsto njihovi ubogi domači, ki morebiti niso zadostno preskrbljeni z živežem. Kdor bogato se je, bo tudi bogato želel, je pisal sv. Pavel Korinčanom, da bi jih izpodbudil k obilni miloščini za ubožce v Jeruzalemu.

Bil je mož, tako je pripovedoval Jezus nekega dne svojim spremljevalcem, ki se je bogato oblačil in se je vsak dan imenitno

¹ Primeri nanovo v škofiji osnovani list za umetnost: Ljubitelj krščanske umetnosti. I. letnik, 1914. Str. 85—253.

gostil. Dom in posest, denar in premoženje je cenil nad vse, svoje dni je preživel v veselicah in zabavah ter se ni zmenil za bližnjega. Ubogemu Lazarju, ki je ležal pred njegovimi vratmi poln ran, ni privoščil niti drobtine kruha s svoje mize. Umrl pa je ta bogatin, je pristavil božji Učenik, in je bil pokopan v pekel. Ko je pa bil v trpljenju in je povzdignil svoje oči, je videl Lazarja v Abrahamovem naročju, v veselju. Tedaj je zavpil in rekel: Oče Abraham, usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči le konec svojega prsta v vodo in ohladi moj jezik, ker grozovitno trpim v tem plamenu! Abraham pa je rekel: Moj sin, pomisli, da si prejel dobro že v svojem življenju, Lazar pa le trde dni. Zdaj je ta oveseljen, ti pa trpiš. — Glejte, predragi, kako se nazadnje godi bogatinu brez usmiljenja, brez sočutja!

6. Za naravni kruh se bomo, mnogoljubljene, še prav posebej izkazali hvaležne, če bomo radi uživali nadnaravni kruh, ki ima vso sladkost v sebi. K temu nas evharistični Bog-kralj pristrčno vabi.

Ko se je bilo po čudoviti pomnožitvi kruha drugi dan zbralo okrog Jezusa mnogo ljudstva, tedaj je rekel veliki čudodelnik množicam: „Resnično, resnično vam povem, iščete me, ne ker ste videli čudeže, marveč ker ste jedli od kruhov in ste bili nasičeni. Delajte, ne za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje, katero vam bo dal Sin človekov.“ (Jan. 6, 26. 27). Potemtakem bi naj hrepeneli po kruhu, ki nam ga je Jezus pripravil v svojem lastnem telesu s tem, da se poslužuje pšeničnega kruha ter ga izpreminja v svoje telo, da bi v skrivnostnem zakramentu altarja prebival med nami in se nam dajal v jed, ki nas hrani za večno življenje. Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. (Jan. 6, 51. 52). Zatorej pa uživajmo prav pogosto ta čudapolni kruh, ki nas hrani za večno življenje in po katerem se Bogu najkoristneje

zahvaljujemo; saj pomenja evharistija zahvalo!

7. Naposled se bomo za zemeljske sadove izkazali vredno hvaležne, ako bomo prinašali sadove, ki jih Gospod pričakuje od nas, to pa so čednosti, ki bi naj krasile slehernega kristjana: vera, upanje in ljubezen, modrost, pravičnost, srčnost in zmernost. Te čednosti so nebeška lestvica, po kateri bomo kot dobra pšenica neseni in shranjeni v žitnico Gospodovo.

Kakor pričakujemo od skrbno obdelanega polja dobre in bogate sadove, podobno pričakuje Bog od nas obilnih duhovnih sadov. *Dei agricultura estis*. Božja njiva ste vi (I. Kor. 3, 9), pravi apostol. Na tej njivi bi naj zoreli krasni sadovi, iz katerih bi se naj spletal tudi venec naše dovršitve in slave v nebesih. O nas ne veljaj, kar je rekel Gospod o nehvaležnem ljudstvu Izraelskem, ki ga je primerjal vinogradu: Čakal sem, da bi rodil grozdje, pa je rodil vinike. (Iz. 5, 2). Bog pričakuje od nas, da rodimo čednosti, ne pa da bi prinašali grehe in hudobije. On obljublja blagoslov zemlji, če izpolnjujemo njegove zapovedi; nasprotno pa grozi z nerodovitnostjo, ako ljudje ne izvršujejo njegovih postav. „Ako poslušáš glas Gospoda svojega Boga, da storiš in izpolnjuješ vse njegove zapovedi, tedaj bo blagoslovljen sad tvoje zemlje. Gospod bo poslal blagoslov nad tvoje shrambe in nad vsa dela tvojih rok. Ako pa nočeš poslušati glasu Gospoda svojega Boga, da bi izpolnjeval in držal vse njegove zapovedi in postave, tedaj bo poslal Gospod nad tebe lakoto in uboštvo ter nesrečo nad vsa tvoja dela. Nebo nad teboj bo bronasto, in zemlja pod teboj železna.“ (Devt. 28. 1 nsl).

Delajmo torej dobro in se nikar ne utrudimo, ker ob svojem času bomo želi, ako ne opešamo. Kar človek seje, to bo tudi žel. (Gal. 6, 8. 9). Seme, vsako dobro delo, bo tam stalo v najlepšem cvetu. Kaj bi nam pomagalo, ako bi bili na poljskih pridelkih, na

časnem premoženju najbogatejši, na sadovih krščanskih čednosti, na večnih dobrinah pa najubožnejši? Kaj bi nam pomagalo, ako bi si ves svet pridobili, na svoji duši pa bi škodo trpeli? Zbirajmo si torej zaklade v nebesih, kjer jih ne končata ne rja ne molj in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo! Ko bo enkrat ta zemeljski dom porušen in se bo začela večna žetev, tedaj bomo želi, kar smo v čednosti sejali. Zatorej pa napolnimo svoje srce s snopjem krščanskih čednosti, da bomo enkrat želi večno življenje!

V Gospodu ljubljene verniki!

Iz zgornjega premišljevanja razvidimo jasno, da na žetni praznik najbolje damo Bogu svojo zahvalo za bogate darove s krščanskim življenjem. Poljubimo torej ganjenega srca darežljivo očetovsko roko hranitelja vseh ljudi! Pri tem nas podpiraj preslavna Kraljica presvetega rožnega venca, kakor nam je izprosila s svojo materino priprošnjo tudi blagoslov žetve!

Tam v zali cerkvi Straßengel zelene Štajerske se nahaja na glavnem altarju kaj pomenljiva slika naše ljube Gospe, ki se mnogo časti in katere drugotne enake podobe (blizu 50) uživajo tudi visoko češčenje — to je Marija s klasnim oblačilom. Oblačilo, posejano s klasjem, zaznamuje rodovitnost (blažen je sad tvojega telesa), pomenja obilnost, napoveduje blagoslov. Ravno zdaj v vojni sili marljivo častijo verniki Marijo s klasjem na oblačilu, da bi si izprosili vsakdanjega ljubega vojnega kruha. Tako tudi pridno obiskujejo in zaupno častijo enakovrstno podobo naše ljube Gospe pri Mariji Sorg blizu Solnograda.¹ Zavoljo

¹ I. Graus, Straßengel und St. Maria im Ährenkleide. (Kirchenschmuck. Zeitschrift für christliche Kunst und Kunstgeschichte. Graz, 1904. Str. 1 nsl. 59 nsl. 101 nsl. Posebni odtis: St. Maria im Ährenkleid und die Madonna cum cohazono vom Mailänder Dom. Graz, 1904. 20 strani. — Letnik 1905, str. 221). — Maria im Ährenkleide. (Christliche Kunstblätter. Organ des Linzer Diözesan-Kunstvereines. Linz, 1908. Str. 19. 35. 49). — Ährenkleidmadonnen. (Stephan Beissel S. I., Wallfahrten zu Unserer lieben Frau in Legende und Geschichte. Freiburg im Breisgau, 1913. Str. 141—147).

bridkih časov in zavoljo vselej izkušane, znane moči molitve svetega rožnega venca hočemo v čast Gospe z zlatim pšeničnim klasjem v tekočem letu s povišano vnemo gojiti pobožnost rožnega venca.

V družbi z Materjo milosti božje se hočemo na žetni praznik neskončno usmiljenemu Bogu za vse letne pridelke prisrčno zahvaliti ter s psalmistom moliti: „Tebi, o Bog, gre hvalna pesem! Ti si obiskal zemljo in si jo napojil ter obilno obogatil. Božja reka je bila polna vode. Ti si ljudem pripravil jed. Napojil si brazde zemlje, pomnožil njen sad. Ko si poslal zemlji dež, je veselo poganjala. Ti si blagoslovil venec leta s svojo dobroto, in polja so se napolnila z obilnostjo. Zeleneli so pašniki in se opasovali z veseljem. Doline so imele veliko žita. Vse naj veselo vriska in tebi hvalo poje! (Ps. 65, 2. 10—14).

V zmagovalnem znamenju zlatega klasa se bo po načrtu Njega Ekselence prezaslužnega gospoda c. kr. štajerskega namestnika vršila vojna pomožna akcija. To času primerno in potrebno dobrodelno prireditev prisrčno pozdravljam in željno želim, da bi hvalevredno podjetje našlo povsod v Lavantinski škofiji odobrenje, pospešitev in krepko podporo. V darežljivem mestu Mariborskem bo veljala roženvenska nedelja, dne 3. oktobra, za takomenovani „dan zlatega klasa“. Na prodaj ponujane znake klasa naj si škofljani kupijo v vedni spomin na svetovno zgodovinsko vojno leto 1915. Donesek se bo obrnil v prid Rdečemu križu, ki tako ljubeznivo streže in pomaga našim bolnim vojakom in ranjenim junakom, deloma pa se bo porabil za ubogo, pomoči potrebno prebivalstvo. Uradno znamenje klasa velja preprosto izdelano 30 h, lepo vlito in pozlačeno pa stane 1 K.¹

Domoljubno to podvzetje hočemo mi Lavantinci s pogledom na bližnji imendan Njih Veličanstva, našega iskreno ljubljenega cesarja-jubilarja, radovoljno podpirati, kakor smo pri-

¹ Naredbeni list c. kr. štajerskega namestništva. Gradec, 18. avgusta 1915. II. letnik, šte. 34, odst. 289. str. 1042 nsl.

redili na cesarjev rojstni dan cerkveno zbirko ter smo pri tem nabrali nad 8408·05 K, katere sem nemudoma poslal visokemu namestnijskemu predsedništvu, da jih izroči dotičnim uradom. Kakor je bil letošnji 18. avgust v naši škofiji posvečen domoljubni darežljivosti, enako nam naj služi prihodnji 4. oktober v veselo priložnost, da vnovič dejanski pokažemo svojo krščansko dobrodelnost!

Za pristojno slavlje zahvalnega praznika na god sv. Frančiška Asiškega naročim naslednje.

Na predvečer praznika, to je 19. nedeljo po binkoštih dne 3. oktobra t. l., se naj v vseh župnijskih in samostanskih cerkvah in, če mogoče, tudi pri podružnicah po navadnem zvojenju angelskega češčenja pol ure slovesno zvoni z vsemi zvonovi. Cerkve se naj primerno okrasijo, morebiti z zelenim trtnim listjem, s palmami iz klasja, s sadjem. Ves nakit pa se naj pozneje koristno porabi.

Dne 4. oktobra oziroma, kjer je bilo to doslej tako v navadi, nastopno nedeljo dne 10. oktobra se naj opravi slovesna služba božja za Njih Veličanstvo cesarja Franca Jožefa I. Sklepno se naj odpojeta zahvalna pesem *Te Deum* in avstrijska cesarska himna. K tej cerkveni slavnosti se naj prijazno povabijo mnogocenjeni uradi.

V stolnici pri sv. Janezu krstniku v Mariboru bom sam, če Bog da, na cesarjev godovni dan ob 9. uri predpoldne služil slovesno pontifikalno mašo (de ss. Trinitate z vlogo molitve v zahvalo in za cesarja) za našega predragega deželnega očeta, za presvetlo vladarsko hišo ter za preslavno c. in kr. vojno armado. H koncu bom zapel ambrozijansko zahvalnico, in pevski zbor jo bo dopel. Po zakramentalnem blagoslovu bodo vsi pričujoči verniki zapeli cesarsko pesem.

Hvaležnosti polnega srca se hočemo ozirati tja gor k cesarju Francu Jožefu I., ki so v svoji visoki starosti deležni veselja in zadovoljenja, da so doživeli s svojim geslom *viribus unitis* izpodbudno in genljivo složnost svojih mnogih narodov in da gledajo tako blagoslovljene uspehe svojih nedosežnih bojnih čet. O da bi se miroljubni monarh še mogli veseliti skorajšnjega konca svetovne vojske po sklenitvi blagoslovljenega svetovnega miru! K vzvišenemu godovnemu dnevu hočemo svojemu ljubljenu deželnemu očetu v roženvenskem mesecu zviti mogočen venec zvestobe, ljubezni in češčenja ter z njim ovenčati Njih vladarski prestol.

Predstoječe odredbe naj dušni pastirji pravočasno oznanijo s pridižnice vernemu ljudstvu ter ga naj prijazno podučijo in povabijo, da se v pravem duhu udeleži cerkvene slovesnosti in domoljubnega podjetja. Brzega poročila o približnem številu v posameznih župnijah kupljenih znakov zlatega klasa bi bilo živo želeti.

Kakor nam je Bog Oče podelil tako rodovitno letino, enako hočemo tudi mi z njegovo vsemogočno milostjo prav rodovitni biti na dobrih delih, da bomo, kadar nas bo smrt s svojo koso pokosila z zemlje, obveljali za dobro pšenico in ne za prazno ljujko.

Da, to je moja vroča, srčna želja in moja neprestana prošnja h Gospodu vojnih čet, da bi bili na poslednji dan velike žetve vsi kot dobri snopovi od angeljev božjih pobrani in neseni v žitnico nebeškega kraljestva. V doseg tega večno srečnega cilja in konca podeli meni in vsem mojim škofljanom svoj blagoslov O † če in † Sin in Sveti † Duh! Amen.

V Mariboru, na god sv. nadangelja Mihaela, dne 29. septembra 1915.

† **Mihael,**
knezoškof.

Opomba. Predstoječi pastirski list naj dušni pastirji vernikom 19. nedeljo po binkoštih, dne 3. oktobra, vsaj po glavni vsebini s pridižnice oznanijo in potem kasneje po lastni razsodbi popolnoma preberejo.

Anmeldung von Stiftungen und Widmungen unter Lebenden zur Gebührenbemessung.

Die hochlöbliche k. k. Statthalterei hat mit dem Schreiben vom 8. September 1915 Z. 5 ²⁵⁶⁹/₄ 1915 nachstehendes anher mitgeteilt:

„Im Grunde des § 44 Z. 1 lit. a) Geb. Ges. vom 9. Februar 1850 R. G. Bl. Nr. 50, wornach es den öffentlichen Behörden, bei welchen ein gebührenpflichtiges Rechtsgeschäft vorgenommen wurde, obliegt, die Anzeige hievon bei dem zur Bemessung der Gebühr berufenen Amte einzubringen, sind seitens der Stiftungsbehörden die denselben zur Genehmigung vorgelegten Urkunden über die Errichtungen und Widmungen unter Lebenden (Stiftsbriefe) den Bemessungsbehörden anzuzeigen.

Wie das k. k. Finanzministerium mitgeteilt hat, wird jedoch laut der demselben zugekommenen Berichte der Finanzlandesbehörden seitens der Stiftungsbehörden den Bemessungsbehörden (Gebührenbemessungs- beziehungsweise Steuerämtern) nicht in allen Fällen die Anzeige über die Errichtung derartiger Stiftungen erstattet.

Mit Rücksicht hierauf wird das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat ersucht, von jeder dorthin zur Genehmigung vorgelegten Stiftungsurkunde der obgedachten Art den Bemessungsbehörden die Mitteilung zu machen.

Im Hinblick darauf, daß nach der neueren Rechtsprechung des k. k. Verwaltungsgerichtshofes insbesondere nach den Erkenntnissen Budw. 2247 F ex 1903 und 8624 F ex 1911 die Gebührenpflicht einer Stiftung unter Lebenden schon in jenem Zeitpunkte eintritt, in welchem der Stifter gegenüber der zur Ausübung der Aufsicht über die zu errichtende Stiftung kompetenten Behörde erklärt hat, eine Stiftung errichten zu wollen, wird weiters ersucht, vorzulegen, daß die Bemessungsbehörden auch von derartigen, schon vor Errichtung einer förmlichen Stiftungsurkunde abgegeben rechtsverbindlichen Stiftungserklärungen Kenntnis erhalten.“

Hievon werden die Wohllehrwürdigen F. B. Pfarrämter zur Benehmungswissenschaft in Kenntnis gesetzt.

Literatur.

1. Über Ersuchen des hochw. Herrn Johann Legerer, Superior der Missionspriester (Vazaristen) in Wien vom 30. Juni 1915 wird dem hochwürdigen Diözesanclerus zur Bestellung empfohlen: Mehrsprachiges Handbüchlein oder Anleitung, die einen jeden Priester befähigt, in den in Österreich-Ungarn gebräuchlichen Sprachen Beicht zu hören. Von einem Volksmissionär. Im Selbstverlage des Missionshauses (Vazaristen), Wien, XVIII. Vinzenzgasse 3. 99 Seiten. — In zehn Rubriken enthält das Handbüchlein deutsch, magyarisch, tschechisch, polnisch, kroatisch, slowakisch, ukrainisch, rumänisch, slovenisch und italienisch die wichtigsten Gebete für Beichtende und Kranke, allgemeine Fragen und Antworten, einen Beichtspiegel und einen kurzen Unterricht über die wichtigsten religiösen Wahrheiten.

Priestern, welche in den gegenwärtigen Kriegstagen verwundete und kranke Soldaten aus allen Gegenden von Österreich-Ungarn in den verschiedenen Spitälern und Rekonvaleszentenheimen oder sonstwo Beicht hören müssen, wird das Büchlein gewiß die besten Dienste leisten.

Das Büchlein ist außer im Selbstverlag auch im Kommissionsverlag der Buchhandlungen Mayer und Comp. und

Heinrich Kirsch, beide Wien, I. Singerstraße 7 zu haben und kann bei allen katholischen Buchhandlungen bestellt werden.

Bei Abnahme mehrerer Exemplare ist entsprechender Nachlaß; sonst kostet ein Exemplar broschiert K 1.50, gebunden K 1.80; mit Postzusendung um 10 Heller mehr.

2. Im Verlage des Friedrich Pustet in Regensburg sind soeben als liturgische Neuheit erschienen: Lectiones pro festis universalis Ecclesiae commemoratis ad Matutinum legendae iuxta rubricas in 4 Teilen (Pars hiemalis, verna, aestiva, autumnalis), in Rot- und Schwarzdruck, unter Umschlag geheftet 18°, Mk. 1.20. — Diese Lectionen kommen hauptsächlich in Betracht für die Oktavtage von Solemnitas S. Joseph (1916: 17. Mai) und Christi Himmelfahrt (1915: 20. Mai) und jene der Patrozinien; ebenso, wenn gelegentlich das eine oder das andere Duplexfest 2. Klasse verlegt werden muß, wie z. B. 1916 das Fest des hl. Markus auf den 2. Mai, wo alsdann das Fest des hl. Athanasius simplifiziert wird mit historischer 9. Lektion. Die Anschaffung dieser Lectiones wird dem Hochwürdigen Diözesanclerus hiemit empfohlen.

F. B. Lavanter Ordinariat zu Marburg.

am 1. Oktober 1915.

† **Michael,**
Fürstbischof.